

[Westermann.]

ikke forlange, at en Mand fra Vaagø skulde flytte til Suderø, eller at en Mand fra Suderø skulde flytte til Strømø, eller en Mand fra Strømø til Vaagø. Men hvorfor er det nødvendigt f. Eks. paa Suderø at ekspropriere samtlige Præstegaarde? Hvorfor kan man ikke nøjes med at ekspropriere en enkelt og henvisse dertil? Man kan jo dog ikke forlange, at der skal lægges Jord lige foran Døren, hvor de enkelte Mennesker bor, som ønsker Jord.

Endelig er der Spørgsmaalet, om der mangler Jord overalt. Jeg har henvist til de Undersøgelser, der er optrykt i Lagtingstidende, og som man maa mene er rigtige, da de ikke er blevet bestridt, heller ikke af det ærede Medlem Hr. Samuelsen. Hvorfor kommer det ærede Medlem saa med det her, hvor der ikke kan anføres andet end de Undersøgelser, som findes i Lagtingstidenden? Er det virkelig rigtigt, at der mangler Jord overalt? Den Undersøgelse, som det fhv. Medlem af Lands-tinget Hr. Patursson har foretaget, viser det modsatte.

Dernæst vil jeg gerne spørge, hvorfor det, at der skal bruges Jord oppe paa Færøerne, skal gaa ud over Præstegaardsjorden, naar man netop i Kapitel IV, § 31, indfører en Bestemmelse om, hvorledes man erhverver Jord paa Færøerne. I § 31, 1ste Stykke — med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere Begyndelsen af Paragraffen — staar der:

„Vedkommende Landbrugsudvalg skal søge til det offentlige at erhverve Arealer, som er egnede til Udstykning til Byggegrunde o. lign., eller som er bekvemt beliggende til Opdyrkning, saaledes at der til enhver Tid i saa vidt Omfang som muligt haves fornødne Arealer til Raadighed til Imødekommelse af begrundede Ansøgninger.“

Naar man faar en almindelig Ekspropriationsbestemmelse, hvorefter man kan skaffe fornødne Arealer til Opdyrkning, kan jeg ikke se, at det er nødvendigt at tage Præstegaardsjorden og først derefter benytte den almindelige Ekspropriationsret; saa længe der er Adgang til, at Jordfonden paa normal Vis enten køber eller eksproprierer Jord, og der overhovedet ikke er skaffet Bevis for, at man overalt paa Færøerne mangler Jord, kan jeg ikke se Berettigelsen af, at man ganske roligt begaar dette Overgreb, som jeg anser det for at være, mod Præstegaardene paa Færøerne, at ekspropriere dem, saaledes som det ærede Medlem Hr. Samuelsen ogsaa

benævnte den Handling, der foretages over for Præstegaardene. Ogsaa da det ærede Medlem Hr. Samuelsen talte om, hvorvidt det var Landvæsens- eller Overlandvæsenskommissionerne, der skulde afgøre Spørgsmaalet, eller det eventuelt skulde være en anden Kommission, talte det ærede Medlem — som dog havde hævdet, at det var Statens Gods — stadig om en Ekspropriation. Og for mig er der ingen Tvivl om, at dette er en Ekspropriation, men uden at Betingelser, som Grundloven kræver for Ekspropriation, foreligger.

Det ærede Medlem kom ind paa en lang Udredning af Trøloven fra 1894, men der er der kun Tale om Fæstegodset, og der er ingen, der har benægtet, at Kongsbøndernes Fæstegods deroppe er Statens Ejendom. Det, jeg har bestridt, er, at Staten har Ejendomsret til Præstegaardsjorderne. Det er en ganske anden Ejendomsret, der er Tale om der. At Rigsdagen kan vedtage Love, som angaar Statens Fæstegods paa Færøerne, er selvfølgelig, men at man skulde kunne drage en Parallel og sige, at den danske Rigsdag derfor kan træffe Bestemmelse om Overtagelse til en i Loven fastlagt Købesum af Ejendomme, som ikke tilhører Staten, det kan jeg ikke godkende.

Den Motivering, som det ærede Medlem Hr. Samuelsen kunde fremføre: at han glad gik med til at gennemføre denne Lov i Tillid til, at hvad Nellemann havde gjort, var det rigtige — hvorved han ganske roligt overfører Trøloven paa de her behandlede Forhold —, er saa tynd, at jeg maa sige, at hvis Lovens Grundlovsmæssighed skal baseres alene paa denne Parallelisering, er det daarligt bevendt med den.

Vedrørende Spørgsmaalet om Hr. Paturssons Undersøgelser har det ikke, saaledes som jeg fremstillede det, været Spørgsmaal om, hvorvidt det var smaa eller store Brug; det eneste, jeg lagde Vægt paa, var dette, at der inden for Vaagø Syssel og Sydstrømø Præstegæld ingen afviste Andragender har været om Jordtillæg. Dette maa være det afgørende i denne Sag. Der har ikke været nogen Trang til Jord.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Præstegaardsjorderne sagde det ærede Medlem Hr. Samuelsen, at der blev dog saa meget Jord tilbage, at Præsten kunde holde en Ko, og han kunde holde Høns. Men Forholdet er det, at foruden Præstelønningerne har Præsterne deroppe som en Forret haft Adgang til at drive disse Gaarde mod en ringe Afgift, en Afgift, der er sat saa lavt, at Gaarden, hvad enten Præsten selv bestyrer den eller lader den drive paa anden